

Oponentský posudek diplomové práce
DANY VESECKÉ
Prevence specifických poruch učení u dětí s odkladem školní docházky

Vedoucí DP: PhDr. Iva Strnadová, Ph.D

Téma práce je zaměřeno na možnosti prevence poruch učení v předškolním věku se zaměřením na děti s odkladem školní docházky, u kterých je větší riziko vzniku poruch učení.

Práce je tradičně dělena na teoretickou a praktickou část. Rozsah práce splňuje stanovené požadavky a obě části práce mají vyvážený poměr stran. Po formální stránce je diplomová práce zpracována na vysoké úrovni. Autorka velmi citlivě pracuje s citačními údaji a práci pro vyšší názornost doplňuje text tabulkami a grafy, které jsou pečlivě provázány s textem, přehledně zpracovány a označeny.

V teoretické části se autorka věnuje aspektům školní zralosti a zároveň terminologicky vymezuje základní pojmy (školní připravenost, školní zralost, školní způsobilost, školní nezralost atd.). V dalších kapitolách porovnává příčiny školní nezralosti a školní nezpůsobilosti (Řičan, Krejčířová, Jirásek atd., s. 28 – 29) a analyzuje opatření pro školsky nezralé děti (kap. 2.4). Třetí kapitolu věnuje specifickým poruchám učení a chování, kde je terminologicky vymezuje, porovnává s mezinárodní klasifikací nemocí i se zahraniční literaturou. Přínosem práce je i prezentace některých teorií o příčinách vzniku specifických poruch učení a následně analýza projevů SPU v předškolním věku i objasnění termínu „rizikové dítě“.

Detailně je prezentován screening poruch učení a psaní (kap. 4.1), kde jsou vyzdvíženy klady preventivní diagnostiky, ale je i poukázáno na případná negativa při interpretaci výsledků. Autorka se zamýšlí nad problematikou využívání testů ve školní praxi v širším měřítku.

Přínosem DP je kapitola 5, která se věnuje možnostem prevence SPU v předškolním věku, konkrétně diagnostice učitelek v mateřské škole i diagnostice rodičů. Dále se autorka věnuje formám pedagogické intervence, popisu jednotlivých forem terapeutických a stimulačních programů i počítačových programů. Prezentace zásad pro dítě, které se jeví rizikové (s. 57), je logickým propojením teoretické a praktické části.

Po metodologické stránce je práce zpracována na velmi dobré úrovni. Autorka si stanovila velmi přesně cíl a následně formulovala výzkumné otázky (s. 60). Autorka vhodně použila kombinaci více metod (dotazník, rozhovor, pozorování, obsahová analýza pedagogických dokumentů a kasuistika). Drobnou výtku k metodologické části lze vznést k textu, kde autorka zbytečně definuje jednotlivé metody (s. 62 – 64). Přínosem výzkumné části byla i realizace pilotáže dotazníků. Doporučuji autorce, aby v průběhu obhajoby přiblížila, jaké otázky byly součástí rozhovoru /s. 63).

Praktická část obsahuje prezentaci podmínek i průběhu experimentu a charakteristiku výzkumného souboru. Autorka prezentuje získaná data, následně je analyzuje a porovnává. Velmi přínosná je analýza výsledků pozorování „rizikových dětí“ (kap. 10). Získaná data z výzkumného šetření autorka přehledně zpracovala do tabulek a následně interpretovala v textu.

Autorka nepřeceňuje význam získaných dat, uvědomuje si proměnlivost podmínek výzkumného vzorku i drobné nedostatky. Nezobecňuje získané informace s ohledem na velikost výzkumného vzorku, avšak velice citlivě a kvalitně propojuje teoretické i praktické zkušenosti.

Autorka splnila požadavky pro vypracování diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě. Autorce doporučuji, aby v průběhu obhajoby zodpověděla následující otázky:

1. Vysvětlete, jak byl vybrán vzorek rodičů a vzorek učitelek mateřských škol.
2. Objasněte jaká kritéria hodnocení jste stanovila při pozorování a zda jste měla připravený pozorovací arch.
3. Zamyslete se nad využitím získaných dat pro praxi v mateřských školách.

Hodnocení práce: **výborně**

V Praze 27. 4. 2006

PhDr. Jāna Kropāčková, Ph.D.
katedra primární pedagogiky
PedF UK Praha